

Nota informativă
la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (asociatul unic)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative este elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitizării cu suportul Proiectului de competitivitate a întreprinderilor micro, mici și mijlocii (Proiectul ÎMMM) al Băncii Mondiale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Elaborarea proiectului de lege este inclusă în Planul de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027 la Capitolul 6 Dreptul societăților comerciale, acțiunea nr.7, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829/2023, precum și în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, acțiunea nr.41, aprobat prin Hotărârea nr. 887/2023.

Drept temei pentru elaborarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative servește necesitatea excluderii incertitudinii privind unele aspecte de procedură privind deciziile asociatului unic al societăților și publicitatea datelor asociatului unic.

A. Privind societățile

Reglementările actuale ale Legii nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată și ale Legii nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni conțin prevederi privind unicul asociat. Însă, acestea necesită anumite precizări în vederea clarificării unor aspecte de procedură privind deciziile asociatului unic, precum: adoptarea, păstrarea (evidența) acestora.

Urmare adoptării proiectului se va ajunge la următoarele finalități:

1) Va fi asigurată transparența, certitudinea și evidența deciziilor asociatului unic.

2) Va fi asigurată o mai mare transparență și certitudine în activitatea societăților, precum și evidența activității asociatului unic al societății.

B. Privind aspectele inadvertențelor de reglementare

Subsidiar, evidențiem că pe data de 27 iulie 2023 a fost publicată Legea nr.181/2023 privind serviciile de finanțare participativă, care intră în vigoare la data de 01.03.2024. Ulterior, pe data de 22 august 2023 a fost publicată Legea nr.229/2023 pentru modificarea unor acte normative, scopul căreia este

reglementarea relațiilor dintre asociații/fondatorii societăților comerciale. Legea în cauză a intrat în vigoare la data de 22.10.2023. Urmare a analizei comparative a actelor normative menționate supra se denotă că ambele introduc modificări și completări la unele și aceleași acte normative, care se suprapun, în special, la art.11 alin.(4), art.12 alin.(2), art.30 alin.(3) din Legea nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată.

Totodată, se constată cu suprapunerile în cauză nu sunt în contradicție conceptuală. La intrarea în vigoare a Legii nr.229/2023 anticipată de intrarea în vigoare a Legii nr.181/2023, modificările care se introduc prin ultima nu devin nule, caduce sau în contradicție cu alte norme legale. Unica consecință a situației descrise supra poartă un caracter pur tehnic și constă în suprapunerea numerelor unor alineate și litere din textele analizate, ceea ce generează conflict/contradicție între actele normative.

Astfel, se propun unele modificări nesemnificative, de ordin tehnic și redacțional intercalate în Legea nr.135/2007 pentru a soluționa contradicțiile indicate supra și a exclude suprapunerea cu Legea nr.181/2023.

C. Referitor la includerea prevederilor aferente Codului-model de guvernanta corporativă al societății pe acțiuni cu capital integral/majoritar public.

Prevederile Strategiei cu privire la administrarea proprietății de stat în domeniul întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.911/2022 (cap.VI, Obiectiv general: 3 Îmbunătățirea guvernantei corporative în cadrul întreprinderilor de stat și al societăților comerciale cu capital de stat, Obiectiv specific: 3.2. Asigurarea transparenței și eficientizarea guvernantei întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital de stat), stabilesc ca indicator de produs aprobarea Codului guvernantei corporative aplicabil tuturor întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral/majoritar de stat.

Prevederile Planului Național de dezvoltare pentru anii 2023-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.89/2023 (Obiectiv general: 7 Asigurarea unei guvernări eficiente, incluzive și transparente, Obiectiv specific 7.1: edificarea unei administrații publice integre, responsabile, eficiente, transparente și deschise participării cetățenilor în procesele de luare a deciziilor), care include acțiunea cu referire la elaborarea Codului de guvernanta corporativă pentru organele de conducere și control din cadrul întreprinderilor de stat și al societăților pe acțiuni, fiind aprobat de Guvern.

În acest context, Codul-model de guvernanta corporativă al societății pe acțiuni/societății cu răspundere limitată cu capital integral/capital majoritar public, a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.820/2023.

Propunerea de completare cu prevederi aferente codului de guvernanta corporativă se impune și de faptul necesității asigurării unei continuități de implementare a acestora în cazul reorganizării întreprinderilor de stat în altă formă juridică de organizare în conformitate cu prevederile art. 19 alin (3) lit. b) și alin. (4) din Legea nr.246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală și prevederile Strategiei cu privire la administrarea proprietății de stat în domeniul întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.911/2022, care stabilește ca direcție prioritară dinamizarea procesului de reorganizare a întreprinderilor de stat/municipale în alte forme juridice de organizare prevăzute de legislație.

D. Referitor la excluderea prevederilor referitor la încetarea achitării indemnizației lunare pentru membrii organelor de conducere și control, în cazul încetării raporturilor de serviciu, din data semnării procesului-verbal al adunării generale extraordinare

În sensul prevederilor Legii nr.1134/1997, se stabilește că în cazul societăților pe acțiuni cu capital integral sau majoritar public, **împuternicirile membrului** organelor de conducere și control (consiliul societății, comisiei de cenzori, comitetului de audit) **încetează** la data suspendării/încetării raporturilor de serviciu a persoanei în cadrul autorității publice care l-a înaintat pentru promovare în calitate de membru.

Prin urmare, nu poate fi achitată indemnizație lunară pentru o perioadă ulterioară datei încetării împuternicirilor, atunci când persoana respectivă nu mai deține calitatea de membru.

De asemenea, este de menționat că aceste prevederi vor contribui și la realizarea obiectivelor trasate și a priorităților corespunzătoare angajamentelor din Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană și din alte acorduri încheiate cu Uniunea Europeană, inclusiv a măsurilor ce vizează pregătirea țării pentru aderarea la Uniunea Europeană.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

În vederea atingerii scopului proiectului a fost considerată Directiva 2009/102/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 în materie de drept al societăților comerciale privind societățile comerciale cu răspundere limitată cu asociat unic (versiune codificată). Din această perspectivă proiectul este unul care transpune parțial prevederile Directivei menționate.

Aspectele esențiale pe care le prevede Directiva 2009/102/CE constau în

următoarele:

1) O societate poate avea un asociat unic la data constituirii și, de asemenea, atunci când toate părțile sale sociale sunt dobândite de o singură persoană (societate cu asociat unic);

2) Dacă o societate devine societate cu asociat unic, deoarece toate părțile sale sociale sunt dobândite de o singură persoană, indicarea acestui fapt, precum și identitatea asociatului unic trebuie să fie înregistrate în dosarul sau transcrise în registrul corespunzător;

3) Asociatul unic exercită atribuțiile adunării generale a asociaților;

4) Deciziile adoptate de către asociatul unic privind exercitarea atribuțiilor adunării generale sunt înscrise într-un proces-verbal sau redactate în scris;

5) Contractele încheiate între asociatul unic și societatea sa reprezentată de el sunt înscrise într-un proces-verbal sau redactate în scris.

Considerând faptul că, unele prevederi ale Directivei sunt reflectate în legislația națională doar unele prevederi ale acesteia sunt pasibile transpunerii, detaliile privind gradul de compatibilitate sunt inserate în Tabelul de concordanță. Menționăm că, în conformitate cu art. 6 din Directiva 2019/102/CE în cazul în care legislația națională prevede dreptul unei societăți pe acțiuni de a avea un asociat unic Directiva se aplică și societăților pe acțiuni.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

A. Privind societățile

Vidul legislativ este acoperit pentru următoarele segmente:

1) Indicarea în registrele corespunzătoare a faptului că o societate devine societate cu asociat unic, precum și a datelor privind asociatul unic, deoarece toate părțile sale sociale sunt dobândite de o singură persoană;

2) Perfectarea în scris a Deciziilor adoptate de către asociatul unic în cazul exercitării de către asociatul unic a atribuțiilor adunării generale.

Este importantă asigurarea păstrării probelor acțiunilor asociatului unic luate în sensul adunării generale or, aceste decizii sunt esențiale pentru activitatea companiei. Deciziile asociatului unic au impact nu doar asupra activității companiei *per se* ci și asupra relației cu partenerii și autoritățile, fiind evidentă necesitatea probațiunii deciziilor luate, prevederile acestora și data adoptării.

Un alt aspect important constituie informația publică privind asociatul unic acesta fiind și factorul de decizie de bază dar și principalul beneficiar de pe urma activității întreprinderii. În special, acest subiect este relevant din perspectiva obținerii statutului de unic asociat urmare dobândirii tuturor părților sociale de la ceilalți deținători, fiind relevantă existența, dar și contabilizarea actelor de dobândire în vederea includerii datelor privind asociatul unic în registrele publice

de evidență corespunzătoare.

Prevederile relevante:

1. Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni

1) Articolul 48 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Hotărârea unipersonală luată de acționarul unic se întocmește în scris. Datele acționarului unic se introduc în Registrul emitenților de valori mobiliare”.

2) Articolul 72 se completează cu alineatul (9) cu următorul cuprins:

„Contractele dintre acționarul unic și societatea în care este acționar sunt încheiate în formă scrisă, sub sancțiunea nulității „

2. Legea nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată

Alineatul (1) al articolului 62 se completează cu următorul enunț: „Deciziile asociatului unic luate în sensul prezentului alineat se întocmesc în scris.”

B. Lichidarea inadvertențelor legislative

Se propun unele modificări de ordin tehnic și redacțional intercalate în Legea nr.135/2007 pentru a soluționa contradicțiile indicate supra și a exclude suprapunerea Legii nr.181/2023 cu Legea nr. 229/2023, ultima fiind cea a cărei prevederi urmează a fi considerate ca reper pentru modificările operate prin prezentul proiect.

Se abrogă alineatul V din art. 49 din Legea nr.181/2023 cu inserarea prevederilor corespunzătoare în textul actelor normative respective.

A se vedea modificările de la articolele 11, 25, 30 și 77 din Legea nr.135/2007.

C. Prevederilor aferente Codului–model de guvernanță corporativă

Prevederi relevante:

1. Legea nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată – art. 49.

2. Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni – art. 48.

Concomitent, sunt propuse alte modificări cu scopul de ajustare și eliminare a barierelor în implementarea Legii privind serviciile de finanțare participativă.

5. Fundamentarea economico-financiară

<p>Bugetul de stat: Nu comportă cheltuieli pentru bugetul de stat.</p>
<p>6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare</p>
<p>Implementarea prevederilor proiectului de lege nu va necesita ulterior operarea modificărilor/completărilor într-o serie de acte normative subordonate legii.</p>
<p>7. Avizarea și consultarea publică a proiectului</p>
<p>În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional la 14 noiembrie 2023 anunțul privind inițierea elaborării proiectului de lege a fost plasat pe pagina web: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/11473. Proiectul va fi remis spre avizare oficială următoarelor autorități publice: Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (Biroul pentru Integrare Europeană); Ministerul Finanțelor; Comisia Națională a Pieței Financiare; Consiliul Concurenței, Centrul de Armonizare a Legislației, I.P. „Agenția Servicii Publice”.</p>
<p>8. Constatările expertizei anticorupție</p>
<p>Proiectul de lege va fi supus expertizei anticorupție.</p>
<p>9. Constatările expertizei de compatibilitate</p>
<p>Proiectul de lege va fi supus expertizei de compatibilitate.</p>
<p>10. Constatările expertizei juridice</p>
<p>Proiectul de lege va fi supus expertizei juridice.</p>
<p>11. Constatările altor expertize</p>
<p>Proiectul de lege nu necesită a fi supus altor expertize.</p>

Secretar de Stat

Veronica ARPINTIN